

Sygn. akt I C 899/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR del. Agnieszka Troć

Protokolant st.sekr.sąd. Katarzyna Łęczycka

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2015 r. w Siedlcach

na rozprawie

sprawy z powództwa J. M.

przeciwko (...)" w S.

o uchylenie uchwały

powództwo oddała.

Sygn. akt I C 899/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 29 lipca 2014 roku skierowanym przeciwko(...)” w S. powód J. M. wniósł o uchylenie uchwały (...) z siedzibą w S. z dnia 15 kwietnia 2014 roku. W uzasadnieniu powód wskazał, że zaskarżoną decyzją z dnia 15 kwietnia 2014 roku, doręczoną w dniu 18 kwietnia 2014 roku, Zarząd stowarzyszenia wykluczył go ze składu członków stowarzyszenia. W uzasadnieniu wskazano, że przyczyną utraty członkostwa było postępowanie szkodzące wizerunkowi stowarzyszenia polegające na reklamowaniu przez powoda prywatnych usług przewozu osób poprzez wręczanie stałym klientom stowarzyszenia wizytówek z prywatnym numerem telefonu. Zarzut ten stanowił również podstawę zawieszenia powoda w prawach członka na okres od 3 do 18 kwietnia 2014 roku. Powód zgodnie z treścią statutu złożył odwołanie do Walnego Zgromadzenia stowarzyszenia, lecz do chwili obecnej nie uzyskał informacji, czy odwołanie zostało rozpoznane. Otrzymał jedynie pismo Zarządu z dnia 13 maja 2014 roku, z którego wynika, że Zarząd podtrzymał wcześniejszą decyzją z dnia 15 kwietnia 2014 roku. Zdaniem powoda brak było podstaw do wykluczenia go ze stowarzyszenia na zasadzie § 6 w ust. 1 statutu. Przystępując do stowarzyszenia nie został pouczony o zasadach dotyczących działań, które mogłyby być uznane za działania konkurencyjne. Powód starał się aktywnie pracować na zlecenie stowarzyszenia i dbać o jak najwyższą jakość świadczonych usług. Powód wyraził przekonanie, że wręczenie wizytówki z prywatnym numerem telefonu nie jest działaniem na szkodę stowarzyszenia. Nadto zdarzenie, które stanowiło podstawę wykluczenia miało charakter incydentalny. Utrata członkostwa zgodnie ze statutem może nastąpić w przypadku działań nacechowanych złą wolą członka, któremu można przypisać winę umyślną. Zdaniem powoda jego przypadku to nie dotyczy. Ponadto w uzasadnieniu powód powołał się na treść wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2009 roku, I CSK 538/08, w celu wykazania dopuszczalności drogi sądowej dla rozpoznania roszczenia członka stowarzyszenia o ochronę jego członkostwa przed niezgodnym z prawem lub statutem wykreśleniem ze stowarzyszenia (karta 2 – 4).

W odpowiedzi na pozew pozwane Stowarzyszenie wniosło o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwany wskazał, że powód nie zastosował się do wymogów

statutu, na zasadzie którego działa Stowarzyszenie, czego dowodem było rozdawanie własnych kart stałego klienta osobom będącym stałymi klientami stowarzyszenia (karta 28).

Na rozprawie w dniu 29 stycznia 2015 roku strony, w tym powód reprezentowany przez fachowego pełnomocnika, podtrzymały swoje stanowiska (karta 39, 39v).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

J. M. na początku 2014 roku został (...) Stowarzyszenia (...) z siedzibą w S., działającego w oparciu o statut stowarzyszenia oraz wpisanego do (...) stowarzyszeń pod numerem (...) (zeznania J. M. karta 40 v, zeznania J. T. karta 40 v -41, statut karta 10 – 14, odpis z KRS karta 17 – 21).

W dniu 15 kwietnia 2014 roku Zarząd stowarzyszenia podjął decyzję nazwaną uchwałą, w sprawie wykluczenia ze składu (...) stowarzyszenia (...) ze skutkiem natychmiastowym. W dokumencie stwierdzono, że w dniu 12 kwietnia 2014 roku wpłynął formalny wniosek członków stowarzyszenia o wykluczenie powoda ze składu członków. Podstawowym zarzutem postawionym i umotywowanym we wniosku było postępowanie szkodzące wizerunkowi stowarzyszenia. J. M. świadcząc usługi (...) reklamował swoje prywatne usługi przewozu osób, wręczając stałym klientom stowarzyszenia wizytówki z prywatnym numerem telefonu. Wskazano, że wniosek o wykluczenie został przedstawiony członkom stowarzyszenia do głosowania, w którym wzięło udział 94 % członków i w wyniku głosowania ustalono, że 1 osoba głosowała przeciw wykluczeniu, 2 osoby wstrzymały się od głosowania, zaś pozostałe opowiedziały się za wykluczeniem (decyzja karta 5).

W dniu 30 kwietnia 2014 roku powód złożył odwołanie od decyzji Zarządu stowarzyszenia, w którym stwierdził, że brak było podstaw do wykluczenia go na podstawie § 6 ust. 1 statutu stowarzyszenia (odwołanie karta 6 - 7). W odpowiedzi na złożone odwołanie, Zarząd po ponownym rozpatrzeniu okoliczności związanych ze sprawą, podtrzymał wcześniejszą decyzją z dnia 15 kwietnia 2014 roku (pismo z dnia 13 maja 2014 roku karta 8).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo w postaci sprecyzowanej w pozwie a także popieranej na rozprawie, to jest o uchylenie uchwały Zarządu stowarzyszenia, podlegało oddaleniu.

Niespornym pomiędzy stronami procesu był fakt, iż powód był (...) Stowarzyszenia (...) w S.. Stowarzyszenie to posiada osobowość prawną, gdyż zostało wpisane do (...)oraz działa na podstawie statutu a także Ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r., Nr 79, poz.855 j.t. ze zm.).

Statut stowarzyszenia określa m.in. cele stowarzyszenia, zasady związane z członkostwem, w tym jego nabyciem i utratą. Rozdział II paragraf 7 stanowi, iż o przyjęciu w poczet członków stowarzyszenia lub o utracie członkostwa rozstrzyga Zarząd w formie decyzji, zaś zainteresowanemu przysługuje prawo odwołania się od decyzji Zarządu do Walnego Zgromadzenia w terminie czternastu dni, licząc od daty otrzymania przez zainteresowanego decyzji. Nie zaskarżone decyzje Zarządu oraz decyzje Walnego Zgromadzenia, które nie uwzględniły wniesionych odwołań, są ostateczne.

O dopuszczalności rozpoznawania na drodze sądowej roszczeń członka stowarzyszenia o ochronę jego członkostwa przed niezgodnym z prawem lub statutem wykreśleniem ze stowarzyszenia, wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 6 stycznia 2005 r. (III CZP 75/04, OSNC 2005/11/188), nie wskazując w niej jednak, z jakim konkretnie roszczeniem winien wystąpić uprawniony.

Należy w tym miejscu zauważyć, że art. 29 ustawy Prawo o stowarzyszeniach przewiduje, iż na wniosek organu nadzorującego lub prokuratora Sąd może między innymi uchylić niezgodną z prawem lub statutem uchwałę stowarzyszenia. Legitymacji do wystąpienia z takim wnioskiem przepisy ustawy nie przyznają jednak członkom stowarzyszenia.

Nie można zgodzić się z twierdzeniem powoda zawartym w uzasadnieniu pozwu, że z treści wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2009 roku wynika dopuszczalność wystąpienia przez członka stowarzyszenia z powództwem o uchylenie uchwały. Sąd Najwyższy we wskazanym wyroku (I CSK 535/08, LEX nr 518133) stwierdził jedynie, że Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach, nie przewiduje wprost uprawnienia członka stowarzyszenia do zaskarżenia uchwały walnego zebrania członków, co nie oznacza jednak, że członkowi stowarzyszenia nie przysługuje żadna ochrona, gdy uchwała godzi w jego interesy a zwłaszcza, gdy rozstrzyga o jego członkostwie. To, czy przysługuje mu roszczenie o stwierdzenie nieważności uchwały, czy też roszczenie o jej uchylenie, analogicznie do uprawnienia organu nadzoru nad stowarzyszeniem lub prokuratora, przysługującego na podstawie art. 29 Prawa o stowarzyszeniach, pozostawało jednak poza zakresem skargi kasacyjnej rozpoznawanej przez Sąd Najwyższy.

Dotychczasowe orzecznictwo sądów powszechnych wypracowało pogląd, że ochrona członkostwa przed niezgodnym z prawem lub statutem wykreśleniem ze stowarzyszenia może nastąpić w ramach różnego rodzaju powództw, wśród których wymienia się: żądanie ustalenia nieważności uchwały (art. 58 § 1 lub § 2 k.c.), ustalenia istnienia stosunku członkostwa (art. 189 k.p.c), zaś w przypadku wystąpienia szkody - odszkodowania na zasadzie art. 471 k.c. bądź ochrony dóbr osobistych w trybie art. 24 i 448 k.c. (wyroki Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 21 października 2009 r. I ACa 923/09, Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 15.03.2013r. I ACa 841/12).

Na gruncie innych ustaw ustawodawca przewidział możliwość wystąpienia z powództwami o uchylenie uchwał przez współnika i członka, tj. w Kodeksie spółek handlowych i Prawie spółdzielczym takie powództwo jest dopuszczalne, przy czym wprowadzone zostały konkretne regulacje prawne określające zarówno tryb, jak i przesłanki dochodzenia takiego roszczenia - art. 250 k.s.h., art. 422 k.s.h. oraz art. 42 § 3 i 4 Prawa spółdzielczego. Skoro jednak Prawo o stowarzyszeniach nie przewiduje wprost uprawnienia członka stowarzyszenia do zaskarżenia uchwały organów stowarzyszenia, nie zawiera także delegacji do stosowania odpowiednio innych ustaw, w których taka możliwość została przewidziana, zaś Kodeks cywilny nie zawiera analogicznej materialnoprawnej podstawy powództwa o uchylenie uchwały, należy uznać, iż wykluczonemu członkowi nie przysługuje roszczenie o uchylenie uchwały w przedmiocie wykluczenia, wobec braku podstawy w przepisach prawa materialnego.

Sąd orzekający w sprawie podziela przedstawione wyżej poglądy.

Z tych też względów Sąd pominął zgłoszone w pozwie i odpowiedzi na pozew dowody z zeznań świadków, gdyż nie były one istotne do rozstrzygnięcia powództwa J. M. o uchylenie uchwały. Należy jeszcze dodatkowo stwierdzić, iż Sąd jest związany granicami powództwa i mógł orzekać jedynie o roszczeniu skonkretyzowanym w pozwie (art. 321 § 1 k.p.c. i art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c.).

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w wyroku.